

Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteet suurille kuntayhtymille 2026

VD/2064/00.01.02.06/2025

PT/RK-K/JN

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Omistajaohjaustavoitteiden sisältö on uudistettu vuodelle 2026. Lähtökohtana on, että omistajaohjaustavoitteet pysyvät samana tavoitekauden 2026–2029. Tavoitteiden mittareihin ja tavoitetasoihin tehdään tarvittaessa päivityksiä. Tavoitteiden jatkuvuudella tavoitellaan parempaa ennakoitavuutta ja pidemmän aikavälin strategisten tavoitteiden näkyvyyttä kuntayhtymille.

Vantaan kaupungilta tavoitteiden valmisteluun osallistuivat konserniohjauksen ja -valvonnan yksikkö sekä ao. apulaiskaupunginjohtaja. Tavoitteiden toteutumista seurataan kvartaaleittain suurten kuntayhtymien omistajaohjausraportilla. Raportissa seurataan asetettujen omistajaohjaustavoitteiden toteutumisen lisäksi kuntayhtymien toimintaa ja taloutta raportointikaudelta. Kuntayhtymiä koskeva raportointi tuodaan konsernijaostolle tiedoksi.

Omistajaohjaustavoitteiden valmistelu käynnistyi syksyllä 2024 Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteisessä omistajaohjausryhmässä. Vuoden 2025 alussa valmistelua jatkettiin pääkaupunkiseudun rahoitusjohdon ryhmässä. Kuntayhtymien johtajat kutsuttiin tällöin keskustelemaan vuoden 2024 toteumista, 2025 toteumaennusteista ja kuntayhtymien tulevista näkymistä vuodelle 2026 asetettaviin tavoitteisiin liittyen. Keskustelujen perusteella Helsingin, Espoon ja Vantaan omistajaohjaushenkilöt valmistelivat ensimmäisen version tavoitteista, jota käsiteltiin sekä jatkovalmisteltiin kevättalven 2025 aikana rahoitusjohdon ryhmässä. Omistajaohjaustavoitteiden luonnoksia käsiteltiin konsernijaoston iltakoulussa 11.3.2025. Omistajaohjaustavoitteet on hyväksytty pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien kokouksessa maaliskuussa.

Omistajaohjaustavoitteissa ja mittareissa korostuvat kunkin kuntayhtymän toiminnan ohjaamiseksi keskeiset kysymykset. Kummankin kuntayhtymän tavoitteissa on kiinnitetty huomiota tuottavuuskehitykseen ja asiakasnäkökulmaan. Lisäksi kuntayhtymäkohtaisesti on asetettu mm. vastuullisuuteen sekä kuntien maksuosuuksiin liittyviä tavoitteita.

HSL:n osalta keskeisin, mutta haastavin tavoite on subventio-osuutta koskeva tavoite. Jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina ne kustannukset, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla. Subventioaste kuvaa siis, kuinka suuren osuuden jäsenkunta joutuu maksamaan kuntayhtymän toiminnasta. Subventioasteeseen liittyvä tavoite on muotoiltu uudelleen niin, että kuntakohtaisen enintään 50 % subvention sijaan tavoitellaan enintään 55 % seututasoista subventio-osuutta kokonaiskustannuksista. Asetettu tavoitetaso on haastava HSL:n näkökulmasta, koska se sisältää sekä operointi- että infrakustannukset. Seututasoisen subventio-osuuden lisäksi Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisen tahtotilana on saavuttaa kuntakohtainen 45–55 % subventio pitkällä aikavälillä. Tällä pyritään siihen, että yhdessä kuntayhtymän kanssa saavutetaan kestävä kuntakohtainen subventiotaso suurissa jäsenkunnissa. HSL:n strategiapäivitys laaditaan nämä linjaukset huomioiden.

HSY:n osalta keskeisiä ovat erityisesti velkaantumisen taittamiseen ja korjausvelan hallintaan liittyvät kysymykset. Velkaantumiskehityksen osalta kuntayhtymälle asetettavissa tavoitteissa näkyy niin tuottavuuden kehittäminen kuin omavaraisuuden kasvattaminen. Korjausvelan osalta pyritään

pysäyttämään sen kasvu ja vähentämään sitä erityisesti riskikohteissa. Verkostojen kunnon kannalta on keskeistä, että HSY pystyy toteuttamaan saneerausinvestoinnit suunnitellun mukaisesti vuosittain.

Kuntayhtymäkohtaiset omistajaohjaustavoitteet ja niiden mittarit kokonaisuudessaan ovat liitteenä.

Vantaalla omistajaohjauskäytäntönä on, että tavoitteisiin liittyen käydään keskustelu kuntayhtymän hallituksen vantaalaisten jäsenten ja kuntayhtymäjohtajan kanssa. Keskustelut käydään vuosittain tavoitteiden ja mittareiden asettamisen jälkeen keväällä. Keskustelujen tavoitteena on pyrkiä varmistamaan, että kuntayhtymät huomioivat tavoitteet valmistellessaan seuraavan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmiaan. Lisäksi käsitellään kuntayhtymään liittyviä Vantaata erityisesti koskevia kysymyksiä. Hallituksen jäsenten kanssa käytävissä keskusteluissa on läsnä myös konsernijaoston puheenjohtajisto.

Toiminta- ja taloussuunnitelmat tulevat omistajakaupungeille lausunnoille kesällä ja lausuntojen antamisen määräaika on tyypillisesti alkusyksystä. Kaupungin lausunnot kuntayhtymien toiminta- ja taloussuunnitelmista valmistellaan toimialan ja konserniohjauksen ja -valvonnan yhteistyönä ja käsitellään jatkossa ao. lautakunnassa sekä konsernijaostossa.

Suuret kuntayhtymät vierailevat myös vuosittain konsernijaostossa raportoimassa tavoitteiden toteumasta ja toimintansa kannalta olennaisista tapahtumista.

Konsernijaosto 14.4.2025

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi selostus ja liitteenä olevat pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteet Helsingin seudun liikenne ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymille.

Liite:

- Kuntayhtymille vuosille 2026–2029 asetettavat tavoitteet

Täytäntöönpano: Konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

Konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)